

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Raadsvoorstel verbeterregeling onderwijshuisvesting
Zaaknummer	:	1253693
Portefeuillehouder	:	Wethouder Harmen Akkerman
Publicatieniveau	:	Openbaar
Behandelend ambtenaar	:	Wilton Christiaanse

Gevraagd Besluit

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. Invulling te geven aan de verbeterregeling voor OBS de Lingewaard (verduurzaming en verbetering binnenklimaat) én het verbeteren van het binnenklimaat (aanbrengen ventilatie-units) voor de overige zes scholen.
2. Hiervoor een totale investering van € 1.909.987 beschikbaar te stellen en de daarbij horende afschrijvingslasten vanaf 2027 te dekken uit de reserve kapitaallasten. De rente wordt toegerekend aan het taakveld en komt ten laste van de jaarlijkse exploitatie.
3. Bij het niet verkrijgen van rijkssubsidie (DUMAVA) voor OBS De Lingewaard, het verbeteren van het binnenklimaat wel uit te voeren, en hiervoor een totale investering van €1.620.000 beschikbaar te stellen en de daarbij horende afschrijvingslasten vanaf 2027 te dekken uit de reserve kapitaallasten. De rente wordt toegerekend aan het taakveld en komt ten laste van de jaarlijkse exploitatie.
4. De reserve kapitaallasten aan te vullen met het onder punt 2 dan wel punt 3 genoemde investeringsbedrag. De voeding komt voor een bedrag van € 273.474 ten laste van de reserve duurzaamheidsinvesteringen. Het restant komt uit de Reserve IHP.

Inleiding

In september 2024 stelde de gemeenteraad het herijkte Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs (IHP) vast. Daarin is opgenomen dat vijf schoolgebouwen, waarin zeven scholen zijn gehuisvest, op basis van de geldende verordening nog te jong zijn voor vernieuwing. Het betreft de volgende scholen:

- OBS De Tuimelaar (Nieuw-Lekkerland, 2012)
- OBS Klimop en CBS Samen op Weg (Hoornaar, 2007)
- OBS De Lingewaard (Arkel, 2010)
- OBS De Knotwilg en CBS Eben-Haëzer (Nieuwpoort, 2014)
- OBS Het Tweespan (Giessenburg, 2007)

Hoewel de gemeente voor deze scholen geen wettelijke verantwoordelijkheid draagt, constateren wij dat ook deze gebouwen kampen met een ondermaats binnenklimaat. Ze voldoen niet aan de gewenste kwaliteitsnormen, zoals die zijn vastgelegd in de standaarden voor Frisse Scholen klasse B en Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG). Uit gesprekken met de schoolbesturen blijkt dat de klimaatregeling en ventilatie tekortschieten. Vooral bij hogere buitentemperaturen stijgt de temperatuur in de klaslokalen tot niveaus die leiden tot een ongezond binnenklimaat.

Om deze reden is in het IHP de 'verbeterregeling' opgenomen. De ambitie is uitgesproken om ook voor deze scholen te investeren in verduurzaming en verbetering van het binnenklimaat, met name door het aanbrengen van ventilatie en koeling, zodat wordt voldaan aan de eisen van Frisse scholen klasse B.

Bij het opstellen van de verbeterregeling was er zicht op mogelijke cofinanciering via de DUMAVA-regeling, een rijkssubsidie. Deze regeling stelt echter als voorwaarde dat een gebouw drie labelstappen kan maken. Alleen OBS De Lingewaard voldoet aan deze eis. Voor de andere scholen is dat niet haalbaar. Daarom wordt voorgesteld om OBS de Lingewaard te

verduurzamen én het binnenklimaat te verbeteren; en bij de overige scholen uitsluitend het binnenklimaat te verbeteren door het plaatsen van decentrale ventilatie-units met koeling.

Kosten en financiering

De totale kosten voor deze maatregelen bedragen € 1.909.987. Indien de DUMAVA-subsidie voor OBS De Lingewaard niet wordt toegekend, zal ook daar uitsluitend het binnenklimaat worden verbeterd, wat ten behoeve van OBS De Lingewaard een investering van € 330.000 betekent.

Bij de vaststelling van de verbeterregeling is uitgegaan van een kostenverdeling tussen drie partijen: 1/3 gemeente, 1/3 schoolbesturen en 1/3 rijkssubsidie. In het IHP (p. 15) is expliciet opgenomen dat deze verdeling een randvoorwaarde is: *“Indien de bijdrage van één van de drie spelers niet kan worden verkregen, bijvoorbeeld de rijkssubsidie, is er geen sprake van een haalbaar plan.”*

Voorgestelde aanpak

Gezien het belang van een gezond binnenklimaat en de verantwoordelijkheid die wij als gemeente voelen – ook voor scholen die formeel buiten het IHP vallen – stellen wij voor de verbeterregeling alsnog uit te voeren voor alle betrokken scholen.

Wij stellen voor dat de gemeente in dit geval de volledige kosten op zich neemt. Deze overweging sluit aan bij het andere raadsvoorstel over het verhogen van de kwaliteitsnorm, waarin de gemeente de onderdelen voor haar rekening neemt die essentieel zijn voor een goed en gezond schoolgebouw, zoals ventilatie en temperatuurregulatie. Wij willen alle scholen op gelijke wijze behandelen. Daarom stellen wij voor om ook voor deze scholen de kosten volledig te dekken.

Eerdere besluiten

1. Op 2 april 2019 heeft de gemeenteraad de Verordening huisvesting onderwijs 2019' vastgesteld;
2. Op 20 april 2021 heeft de gemeenteraad het ' Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs Molenlanden 2021-2032' vastgesteld;
3. Op 24 december 2024 heeft de gemeenteraad het herijkte ' Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs' vastgesteld.

Beoogd effect

De keuze te maken om invulling te geven aan de verbeterregeling (verbeteren energie en binnenklimaat) voor OBS de Lingewaard en het verbeteren van het binnenklimaat (aanbrengen ventilatie met koeling) voor de andere zes scholen in vier andere schoolgebouwen. Dit leidt tot een goed binnenklimaat voor de leerlingen in deze scholen in Molenlanden.

Argumenten

1.1. Verbetering van het binnenklimaat als investering in onderwijskwaliteit

Een gezond en comfortabel binnenklimaat is essentieel voor het welzijn en de prestaties van leerlingen en onderwijspersoneel. De huidige situatie in meerdere schoolgebouwen laat zien dat het binnenklimaat nu niet voldoet aan de basisnormen voor een gezonde leeromgeving. Hoge temperaturen en gebrekkige ventilatie hebben invloed op het welzijn en de leerprestaties van leerlingen en personeel. Door te investeren in ventilatie en koeling wordt voldaan aan de actuele eisen van Frisse Scholen klasse B (lucht en temperatuur), waarmee de gemeente bijdraagt aan een toekomstbestendige leeromgeving.

1.2. Zorgvuldige afweging en maatwerk

Bij het opstellen van dit voorstel zijn verschillende alternatieven overwogen. Volledig afzien van de verbeterregeling zou betekenen dat meerdere scholen langdurig blijven functioneren met een ongezond binnenklimaat. Alleen investeren in OBS De Lingewaard zou geen recht doen aan de bredere behoefte van de overige scholen. Door onderscheid te maken tussen de verbeterregeling voor OBS de Lingewaard (waar mogelijk subsidie voor beschikbaar is) en het aanbrengen van ventilatie voor de overige scholen is maatwerk geleverd. Hierdoor profiteren alle scholen en geven we invulling aan de verbeterregeling binnen de mogelijkheden die er zijn.

2.1. Gelijkwaardig investeren in onderwijshuisvesting

In de oorspronkelijke verbeterregeling is uitgegaan van een kostenverdeling tussen gemeente, schoolbesturen en rijkssubsidie (ieder 1/3). Door het wegvallen van rijksbijdragen voor het merendeel van de schoolgebouwen zou deze verdeling betekenen dat de verbeterregeling voor de meeste scholen niet uitvoerbaar is.

Door als gemeente de volledige kosten op ons te nemen, passen we het principe uit het raadsvoorstel over het verhogen van de kwaliteitsnorm consequent toe. Ook daar neemt de gemeente de verantwoordelijkheid voor essentiële onderdelen zoals ventilatie en temperatuurregulatie om te voldoen aan de eisen van Frisse Scholen klasse B. Zo zorgen we voor een gelijkwaardige behandeling van alle scholen.

4.1. Inzet van de Reserve IHP is mogelijk

Voorgesteld wordt om het bedrag van € 1.909.987 te dekken uit de bestemmingsreserve IHP.

De gemeenteraad heeft op 24 september 2024 via het amendement (A2024-14) besloten dat de bestemmingsreserve IHP mag worden ingezet voor incidentele kosten (niet zijnde kapitaallasten) gerelateerd aan de realisatie van schoolgebouwen. Daarbij is expliciet benoemd dat deze kosten eenmalig moeten zijn en niet direct ten behoeve van het fysieke gebouw zelf.

De voorgestelde plaatsing van decentrale ventilatie-units voldoet aan deze voorwaarden. Het gaat om een eenmalige investering in installaties die bijdragen aan een gezond binnenklimaat, en deze units worden niet bouwkundig geïntegreerd in het fysieke gebouw, maar als losse voorzieningen geplaatst.

Kanttekeningen

1.1 Het niet investeren heeft gevolgen voor het binnenklimaat

Wanneer niet wordt gekozen voor de uitvoering van de verbeterregeling, blijven de schoolgebouwen hun ongezonde binnenklimaat behouden. Dit heeft effect op de presentatie van de school en het welzijn van de kinderen en de medewerkers.

1.2 Decentrale ventilatie-units leiden tot een toename van elektraverbruik zonder compensatie

Hoewel er geen directe compensatie is voor het toegenomen verbruik, leveren de units een substantiële verbetering van het binnenklimaat. Dit sluit aan bij de primaire behoefte van de schoolbesturen. Bovendien biedt deze oplossing flexibiliteit en is het mogelijk om het verbruik te monitoren en waar nodig kan het schoolbestuur aanvullende energiebesparende maatregelen treffen.

1.3 De verbeterregeling valt buiten de wettelijke zorgplicht van de gemeente

Hoewel de regeling formeel buiten de gemeentelijke zorgplicht valt, heeft de gemeente in het IHP expliciet de wens uitgesproken om een actieve rol in te nemen in het verbeteren van onderwijshuisvesting. Door nu verantwoordelijkheid te nemen, geeft de gemeente invulling aan deze bestuurlijke ambitie en voldoet aan maatschappelijke verwachtingen ten aanzien van goed onderwijs en gezonde leeromgevingen.

Extra uitleg bij de kosten

Voor de verbeterregeling voor OBS de Lingewaard (verduurzaming en verbetering binnenklimaat) én het verbeteren van het binnenklimaat (aanbrengen ventilatie-units) voor de overige zes scholen in vier schoolgebouwen is een bedrag nodig van circa € 1.909.987

Het totaalbedrag is bedoeld om OBS Lingewaard te verduurzamen en de overige scholen van airco's te voorzien. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

€ 619.987 (1/3 gemeentebijdrage voor verduurzaming OBS Lingewaard)

€ 1.290.000 (43 lokalen * € 30.000 airco per lokaal)

€ 1.909.987 Totaal

Indien de DUMAVA-subsidie voor OBS De Lingewaard niet wordt toegekend, zal ook daar uitsluitend het binnenklimaat worden verbeterd, wat een investering van € 330.000 betekent voor airco's in OBS De Lingewaard. Het totale bedrag is dan als volgt opgebouwd:

€ 1.290.000 (43 lokalen * € 30.000 airco per lokaal)

€ 330.000 (11 lokalen * € 30.000 airco per lokaal OBS De Lingewaard)

€1.620.000 Totaal

De benodigde units zijn indicatief. Het exacte aantal benodigde units wordt in overleg bepaald, afhankelijk van bijvoorbeeld de ligging van lokalen ten opzichte van zonlicht.

Er staat nog een budget reserve duurzaamheidsmaatregelen van € 273.474, opgebouwd voor de voormalige SOHG-panden (Stichting Onderwijshuisvesting Giessenlanden). Dit budget is bestemd voor duurzaamheidsmaatregelen voor betreffende schoolgebouwen.

De jaarlijkse kapitaallasten die voortvloeien uit deze investeringen bestaan uit afschrijvingen en rente. De afschrijvingen worden gedekt door de reserve kapitaallasten die voor een bedrag gelijk aan het totale investeringsbedrag wordt aangevuld. De voeding komt voor een bedrag van € 273.474 ten laste van de reserve duurzaamheidsinvesteringen. Het restant komt uit de Reserve IHP. De rente wordt toegerekend aan het taakveld en komt ten laste van de jaarlijkse exploitatie.

Communicatie

De betreffende schoolbesturen juichen van harte toe dat de gemeente gehoor geeft aan hun klachten.

Vervolgstappen

De schoolbesturen worden geïnformeerd over het besluit van de gemeenteraad.

Bijlagen:

Bijlage 1 Verduurzaming OBS Lingewaard geïndexeerd

Raadsbesluit

Onderwerp : Raadsvoorstel verbeterregeling onderwijshuisvesting
Zaaknummer : 1253693
Portefeuillehouder : Wethouder Harmen Akkerman

De raad van de gemeente Molenlanden:

Gelet op het bijbehorende raadsvoorstel;

Besluit:

1. Invulling te geven aan de verbeterregeling voor OBS de Lingewaard (verduurzaming en verbetering binnenklimaat) én het verbeteren van het binnenklimaat (aanbrengen ventilatie-units) voor de overige zes scholen.
2. Hiervoor een totale investering van € 1.909.987 beschikbaar te stellen en de daarbij horende afschrijvingslasten vanaf 2027 te dekken uit de reserve kapitaallasten. De rente wordt toegerekend aan het taakveld en komt ten laste van de jaarlijkse exploitatie.
3. Bij het niet verkrijgen van rijkssubsidie (DUMAVA) voor OBS De Lingewaard, het verbeteren van het binnenklimaat wel uit te voeren, en hiervoor een totale investering van €1.620.000 beschikbaar te stellen en de daarbij horende afschrijvingslasten vanaf 2027 te dekken uit de reserve kapitaallasten.
4. De reserve kapitaallasten aan te vullen met het onder punt 2 danwel punt 3 genoemde investeringsbedrag. De voeding komt voor een bedrag van € 273.474 ten laste van de reserve duurzaamheidsinvesteringen. Het restant komt uit de Reserve IHP.

Aldus besloten tijdens de openbare raadsvergadering van de gemeente Molenlanden, gehouden op 16 december 2025.

de griffier,

de voorzitter,

Marjolein Teunissen

Theo Segers

